

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Erhvervsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 15. februar 2011
Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1526
Dok.: TTM41378

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 31 (Alm. del), som Folketingets Erhvervsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. november 2010.

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 31 fra Folketingets Erhvervsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes fremsende materiale om den tyske model vedrørende virksomhedspant.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra den danske ambassade i Tyskland, der – på baggrund af en redegørelse udarbejdet af det tyske Justitsministerium – har oplyst følgende:

”I. Tyske regler, som er anvendelige i forbindelse med sagsforhold, der i Danmark reguleres under betegnelsen virksomhedspant

Tysk ret kender ikke til et regelsæt, der svarer til det nordiske virksomhedspant, hvor en samlet pantsættelse af en virksomhed lader sig gøre. Tysk ret indeholder dog muligheder for creditsikring, som ligger tæt op ad virksomhedspantet.

1. Panteret (Pfandrecht), § 1204 BGB (Bürgerliches Gesetzbuch)

Tysk ret indeholder en panteret i henhold til § 1204 BGB. Denne spiller dog, for så vidt angår retspraksis på creditsikringsområdet, en ubetydelig rolle, da den kræver panthave-rens besiddelse, altså den faktiske rådighed over sagsgenstanden, jf. § 1205 BGB). Dette er i erhvervslivet uhen-sigtsmæssigt, da debitor ofte har behov for rådighed over sagsgenstanden.

2. Overdragelse af ejendomsret til sikkerhed (Sicherung-sübereignung), §§ 929, 930 BGB

Inden for erhvervslivet er overdragelsen af ejendomsret til sikkerhed (die Sicherung-sübereignung) trådt i pantets sted, i henhold til §§ 929, S.1, 930 BGB. Således kan debitor ek-sempelvis overdrage kreditor retten til løsøre, der tilhører de-bitor, som sikkerhed. Overdragelsen af ejendomsret til sik-kerhed forudsætter i tinglig henseende en aftale mellem sik-ringsgiver og sikringstager vedrørende ejendomsrettens over-gang, købers berettigelse og enigheden om et konkret rå-dighedskonstitut. Dette betyder, at sikringstager/kreditor juri-disk bliver ejer af sagsgenstanden, mens sikringsgiver bibe-holder faktisk rådighed over den. Der etableres forbindelse mellem den fordring, der søges sikret, og den tingslige rets-handel via en sikringskontrakt, som regulerer kontrahenternes rettigheder og pligter, jf. Bundesgerichtshof, Neue juristische Wochenschrift 2000, 352. I forholdet mellem kreditor og de-

bitor er kreditor på grundlag af kontrakten forpligtet over for debitor til ikke at sælge sagsgenstanden, inden den sikrede fordring forfalder. Efter opfyldelse af fordringen skal kreditor tilbageoverdrage sagsgenstanden til debitor.

3. Sikringsoverførsel (Sicherungszession), § 398 BGB

Tilsvarende virker den såkaldte sikringsoverførsel (Sicherungszession) af debtors fordring mod tredjemand. Denne finder sted på den måde, at debitor til sikring af den mod ham rettede fordring, overfører sin kreditor en udestående fordring mod tredjemand, jf. § 398 BGB). Sikringsformålet svarer således til formålet med overdragelsen af ejendomsret til sikkerhed. Forskellen består i, at en fordring – ikke retten til løsøre – overdrages. Såfremt kreditors krav ikke opfyldes af debitor inden forfaldsfristen, er kreditor berettiget til at indfri det overførte krav mod kreditor.

II. Vareleverandørers ejendomsforbehold (Eigentumsvorbehalte von Warenlieferanten)

I tysk erhvervsliv spiller ejendomsforbeholdet en stor rolle. Det bliver ofte indgået i forbindelse med leverandørers leverancer til detailhandlere, ofte ligeledes i forbindelse med detailhandlerens leverance til kunden. Loven indeholder (§ 449, Abs.1, BGB) en fortolkningsregel: såfremt sælger har forbeholdt sig ejendomsretten til løsøre frem til betalingen af købsprisen, må det i tvivlstilfælde antages, at ejerskabets overgang er betinget af fuldstændig betaling af købsprisen. Det betyder, at den tingslige aftale i betydningen af § 929 S.1 BGB erklæres ”opsættende betinget”, § 158 Abs.1 BGB. Sælgeren forbliver således ejer, indtil den fuldstændige betaling af købsprisen har fundet sted. Sælgeren kan dog i henhold til § 449 Abs.2 BGB kun forlange udlevering af sagsgenstanden, såfremt han – eksempelvis på grund af manglende ratebetalinger – har hævet kontrakten.

Derudover kender tysk ret til særlige former for ejendomsforbehold, som ikke er udtrykkeligt reguleret i loven. Det såkaldte forlængede ejendomsforbehold (verlängerter Eigentumsvorbehalt) tager sigte på muligheden for køberens videre salg eller videreforarbejdning. Dette er frem for alt relevant, når leverandøren leverer sagsgenstande, der skal bearbejdes (eksempelvis: A leverer B et svin, som B forarbejder til pølse). I dette tilfælde videreføres ejendomsforbeholdet til pølsen, om end den præcise juridiske begrundelse både i teori og retspraksis er omstridt. Ligeledes findes der indenfor tysk ret det såkaldt udvidede ejendomsforbehold (erweiterter Eigentumsvorbehalt). Dette har den særegenhed, at betingelsen for ejendomsovergangen (§§ 158 Abs.1 BGB, 449 Abs.1 BGB) ikke alene knytter sig til den konkrete købsprisfor-

dring, men derimod udvides til flere eller sågar alle købsprisfordringer mellem sælger og køber.

Litteratur:

Baur/Stürner, Sachenrecht, 18. Auflage, München 2009, v.a. § 51 E, §§ 56-59.“